

ÉRzékenyítőmunkafüZET

Általános iskola alsó tagozat 3-4.
osztályos tanulói számára

Készült a fogyatékossgal élő társaink
megismerése és elfogadása céljából.

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Nator Zita- Polonkai Bettina- Simon Barbara

ÉRzékenyítőmunkafüZET

Általános iskola alsó tagozat 3-4. osztályos
tanulói számára

Ez a kiadvány az EFOP-3.1.6-16-2017-00045 „**Mindannyian mások vagyunk**” A köznevelés esélyteremtő szerepének erősítése a Békéscsabai Tankerületi Központban pályázat keretében készült. Szakmai megvalósító az Esély Pedagógiai Központ EGYMI Pánczél Imre Tagintézménye, Gyula.

Az illusztrációkat készítették:

Kucsa Ákos 7. osztályos autizmussal élő tanuló, Esély
Pedagógiai Központ EGYMI Pánczél Imre
Tagintézménye

Ramasz Lujza 9. osztályos tanuló, Erkel Ferenc
Gimnázium

Lektorálta: Dr. Zentai Gabriella-Oktatáselmélet PhD

Szerkesztette: Kollár Anna Boglárka

*„A szavaidnak, a tetteidnek és a hozzáállásodnak
nagyobb hatása van az életemre, mint bármilyen
fogyatékoságnak”* ANGELA WILLEY

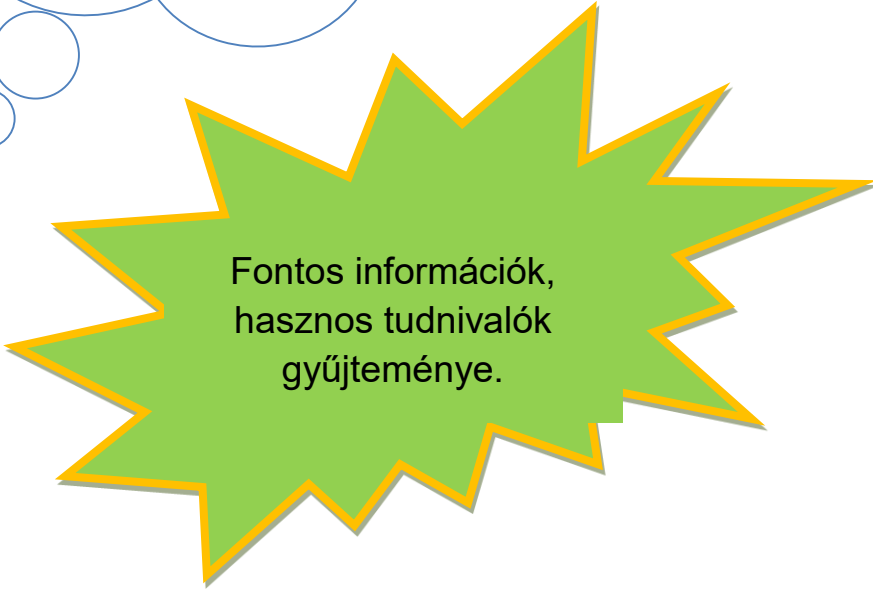
Kedves Szülők, Diákok!

Az érzékenyítő munkafüzettel az a célunk, hogy játékos feladatokon keresztül, saját tapasztalataik alapján ismerjék meg a diákok a fogyatékosággal élő személyek sajátos igényeit, élethelyzetét. Napjainkban egyre jobban előtérbe kerül a társadalmi integráció jelentősége, ennek következtében egyre több integrált tanulóval találkozunk a többségi iskolákban. Az inklúzió, befogadás akkor működhet jól, ha megvannak a feltételei, melynek egyik alappillére a többségi tanulók elfogadó, kölcsönös tiszteleten és együttműködésen alapuló attitűdjének kialakítása, szemléletformálása. A program során fejlődik az érzékenyítésen résztvevő tanulók önismerete, társas kultúrája. Elősegítve, hogy szociálisan érzékeny, segítő magatartású felnőttekké várjanak.

Jelmagyarázat

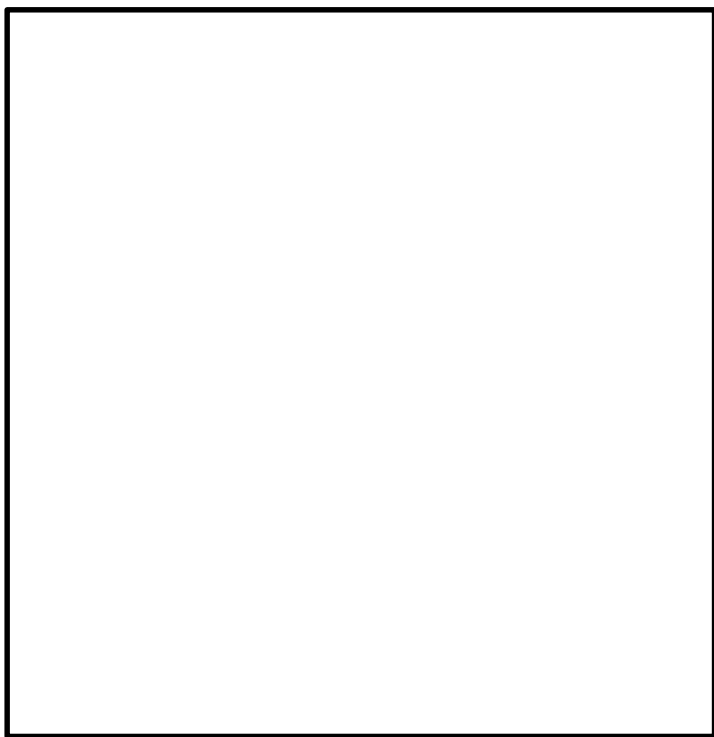

Ide írjátok le
gondolataitokat,
tapasztalataitokat az
elhangzottakról.

Fontos információk,
hasznos tudnivalók
gyűjteménye.

1. feladat
Szelfi

Rajzold le magad!

2. feladat

„Köreim”

Álljatok fel és alkossatok kört! A Tanítótok különböző állításokat mond, ha úgy érzed igaz rád, állj a kör közepébe!

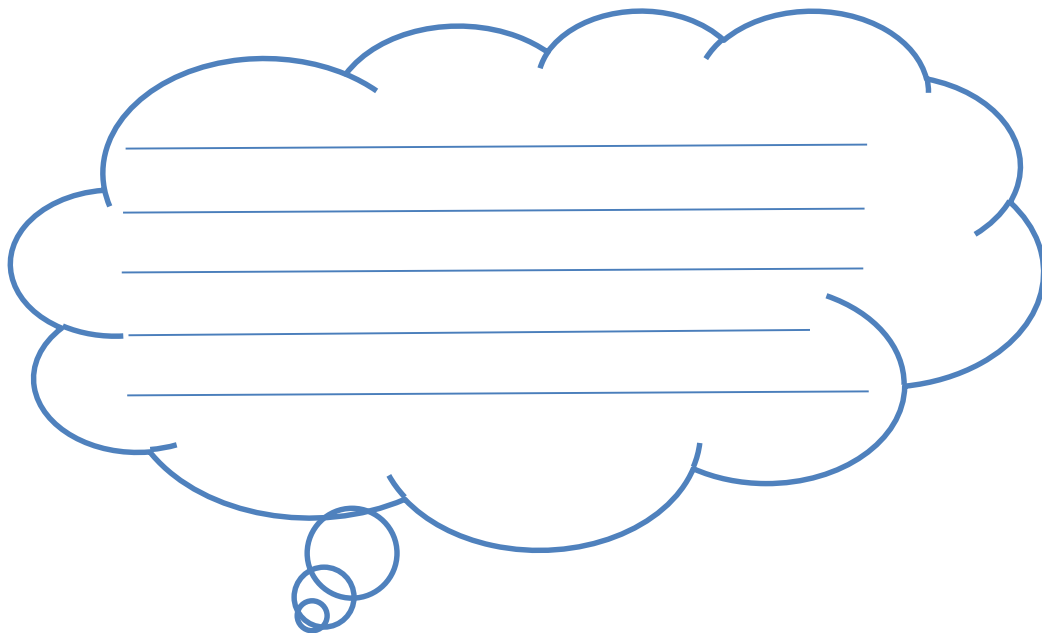
Forrás: Pixabay

3. feladat

Ilyen vagyok:

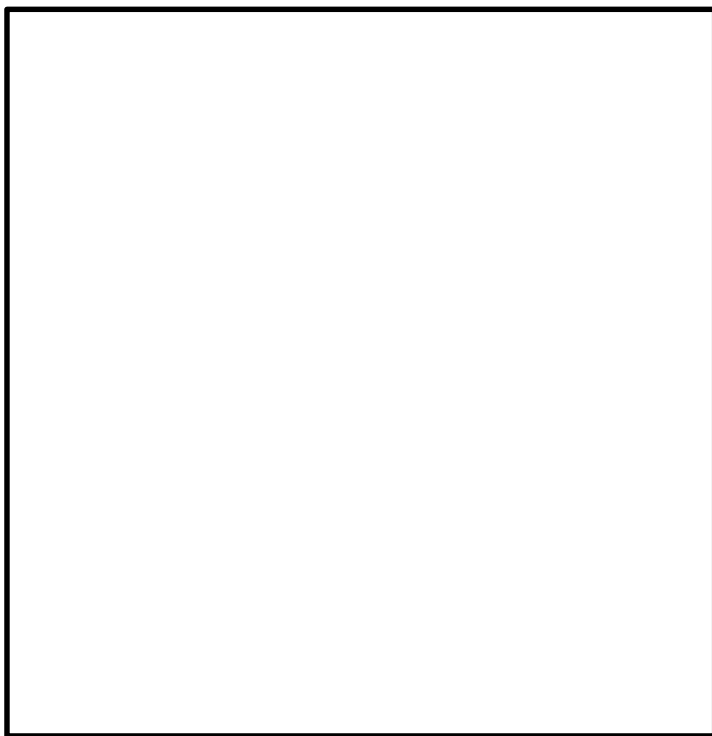
Belső tulajdonságaim	Külső tulajdonságaim

Gondolataim a különbségekről

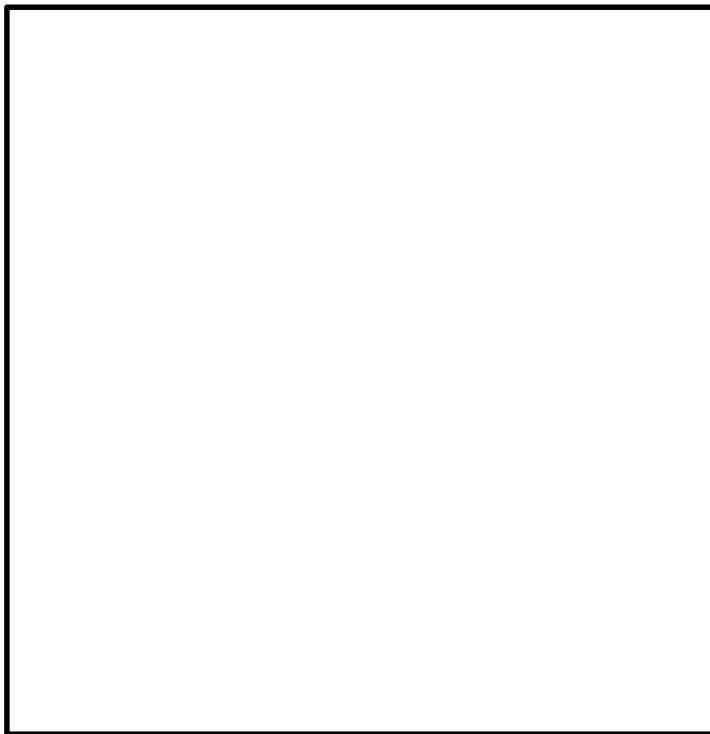

4. Ismerd meg!

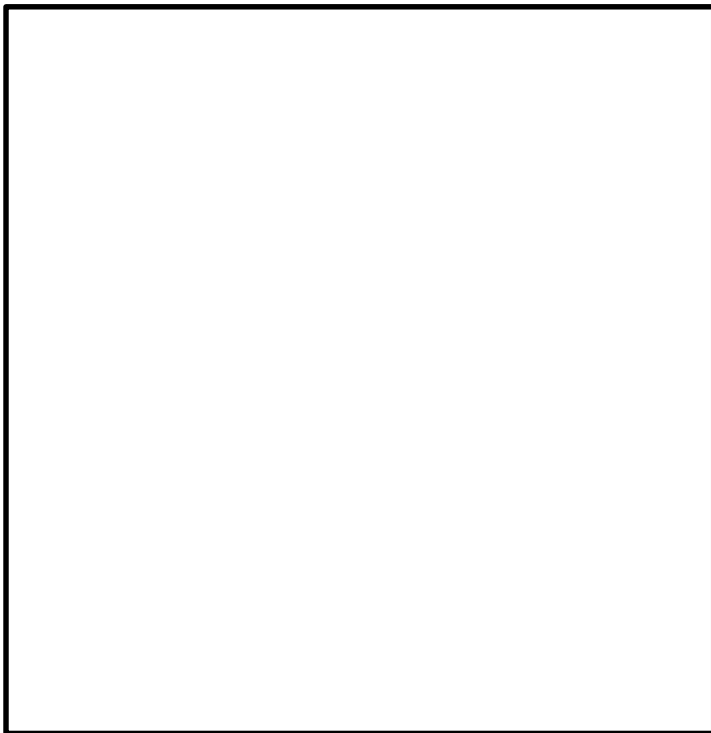
Most hat gyerektársaddal ismerkedhetsz meg. Van amiben hasonlítanak rád és van amiben különböznek tőled. Közös bennük, hogy valamilyen fajta fogyatékossgal élnek. Vágd ki az 1. számú mellékletből a 6 szereplő képét! Hallgasd meg a történetük és párosítsd össze őket, ragaszd a megfelelő helyre!

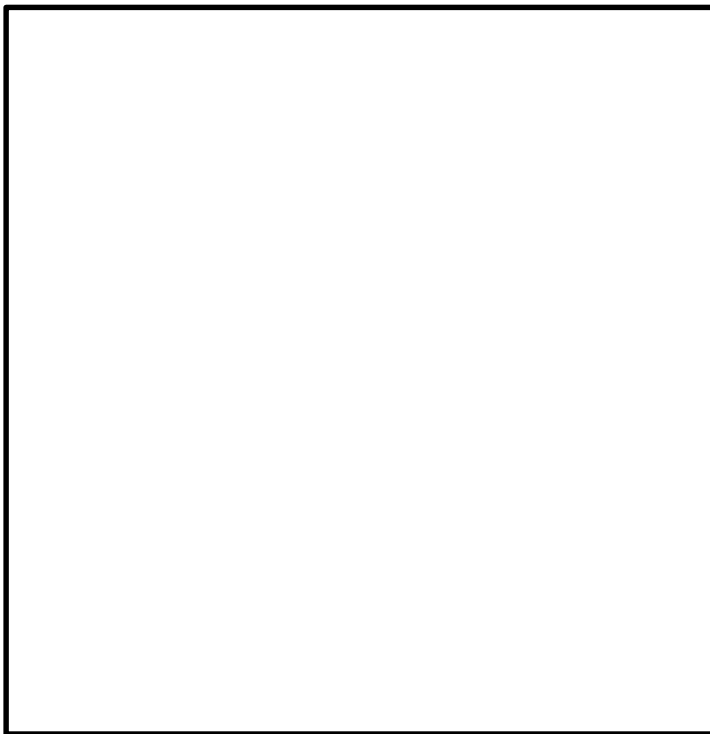
Sziasztok! Hanna vagyok, 11 éves. Szabadidőmben szívesen rajzolok, ruhákat szoktam tervezni, divattervező szeretnék lenni. Kedvenc tantárgyam a rajz. Van egy tengerimalacom, Zuzunak hívják. Sok barátnőm van, szeretünk filmezni, kedvenceink a vígjátékok. Hallássérült vagyok, ezért mindig feliratos filmeket választunk. Szüleimmel jelnyelven beszélgetünk, az osztálytársaimmal szájról olvasással tudok kommunikálni, a barátnőim mindig figyelnek rá, hogy jól artikuláljanak. Mivel kicsit furán beszélek, előfordult, hogy kinevettek mások, és ez nagyon rosszul esett. Nehéz, mikor gyorsan beszélnek hozzám, így nehezen értem meg.

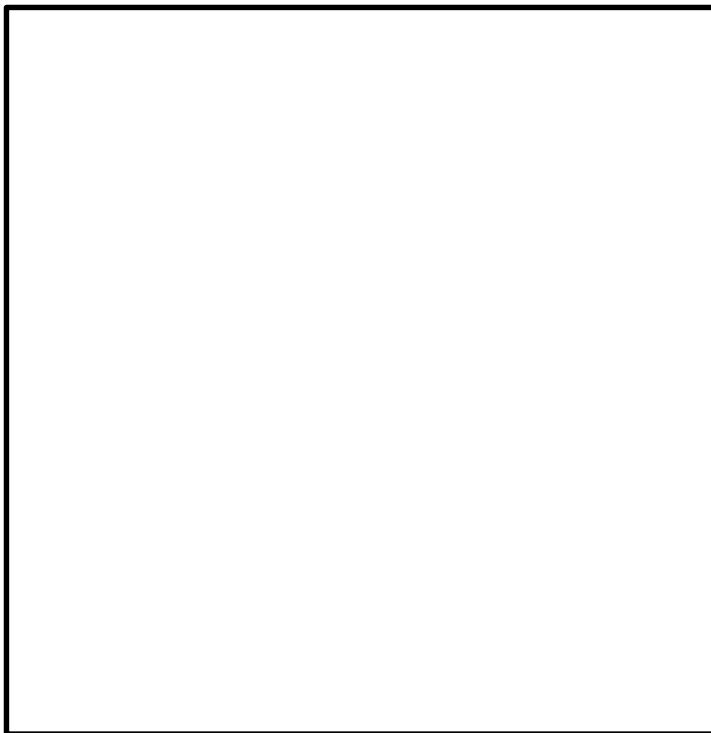
Sziasztok! Attila vagyok, 8 éves. Kedvenceim a buszok, mindent tudok róluk. Nagyon jó vagyok matekból és a számítógépekhez is értek. Nincs túl sok barátom, nehezen ismerkedek. Petivel viszont jól kijövünk, gyakran átjön és együtt Fifázunk. Az Xboxon könnyebb focizni, mint a fiúkkal tesin, sokkal kiszámíthatóbb. Szeretem az állandóságot, utálom, ha anya megígéri, hogy elmegyünk valahova és közbe jön valami. Bevásárlóközpontokba sem szeretek menni, túl nagy ott a nyüzsgés és a zaj.

Sziasztok! Laci vagyok, 10 éves. A kedvenc tantárgyaim az ének és a magyar. 7 éves korom óta gitározok, már el tudom játszani a kedvenc számom. A barátaimmal együtttest fogunk alapítani. Szeretek olvasni, különösen sci-fi regényeket. Látássérült vagyok, ezért én a Braille ABC-t használom, ami kis kidudorodó pöttyökből áll, így az ujjaimmal tudom kitapintani a betűket. Számítógépezni is szeretek, klassz felolvasó programom van. A szüleim már egyedül elengednek a közeli fagyizóba, tetszik az önállóság. A fehér botom segítségével ismert helyen könnyen közlekedek, ismeretlen helyszínen viszont elkél a segítség, különösen a váratlan járdaszegélyeket utálom.

Sziasztok! Marci vagyok hét éves. A kedvenc tantárgyam az angol, csomó szót tudok már. Szívesen kosárlabdázok. Mozgássérült vagyok, ezért kerekesszékes kosárlabda csapatban játszok. A csapatból és a suliból is sok haverom van. Az apukám szuper erős, bárhová felviszi a székem, de a legjobban akkor örülök, ha akadálymentes terepen egyedül tudok közlekedni.

Sziasztok Dóri vagyok! 11 éves. Nagyon szeretek szőni és szívesen segítek anyának a konyhában. Kedvencem a suliban az énekóra, szép hangom van. Én nem abba a suliba járok, mint a nővérem, hanem egy gyógypedagógiai iskolába, mert Down-szindrómás vagyok és nehezebben, lassabban tanulok, mint mások. Sok barátom van és a nővérem, Kati barátnőivel is szívesen lógok. A nővérem speciális szakiskolába jár és szakmát tanul, varrónő lesz. Ha végez, szeretne külön költözni. Egyedül fog élni, és egy segítő jár majd hozzá. A barátnője, Reni viszont otthon fog lakni, ő nem boldogulna egyedül.

Sziasztok! Bence vagyok, 9 éves. Nagyon szeretek legózni, egy egész legóvárost felépítettem otthon. Játsházba is szívesen megyek, de ott sajnos már többször kicsúfoltak a nagyobb gyerekek a dadogós beszédem miatt. Emiatt nehezen is barátkozok, de szerencsére a suliban már sok barátom van, ők nem nevetnek ki, és türelmesen meghallgatnak. Azt vettem észre, hogy velük könnyebben is beszélek.

[illegible]

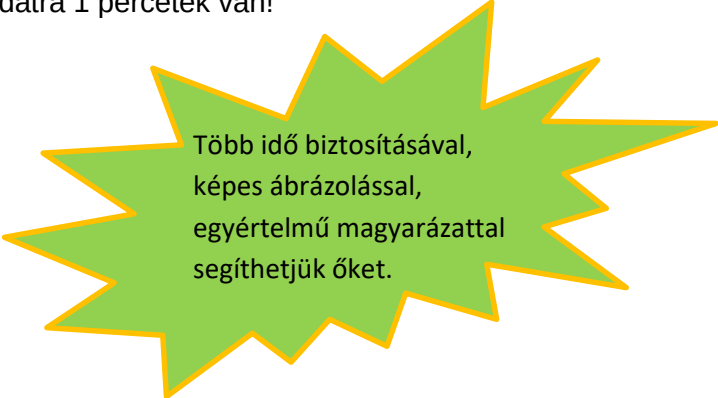
5. Dóri

- a. Beszélgetsetek Dóriról!
- b. Fejtörő

Próbáljátok fejben megoldani a következő feladatot:

Négy túrázó a sötétben szeretne átkelni a szakadékon, de csak egy lámpájuk van. A függőhídon egyszerre két ember tud menni. Milyen sorrendbe menjenek át, ha a túrázóknak 1, 2, 3, és 4 percre van szükségük az átkeléshez és a leggyorsabban akarják leküzdeni az akadályt.

Erre a feladatra 1 perccel van!

Több idő biztosításával,
képes ábrázolással,
egyértelmű magyarázattal
segíthetjük őket.

Ellenőrzésként játsszátok el!

Gondolataim az értelmi akadályozottságról

6. Attila

a, Beszélgessek Attiláról!

b, „Szó-szerint” Kösd össze az összetartozó párokat!

egy csónakban evezünk

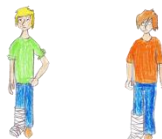
szórja a pénzt

nyomja az ágyat (beteg)

sarkában jár (követ)

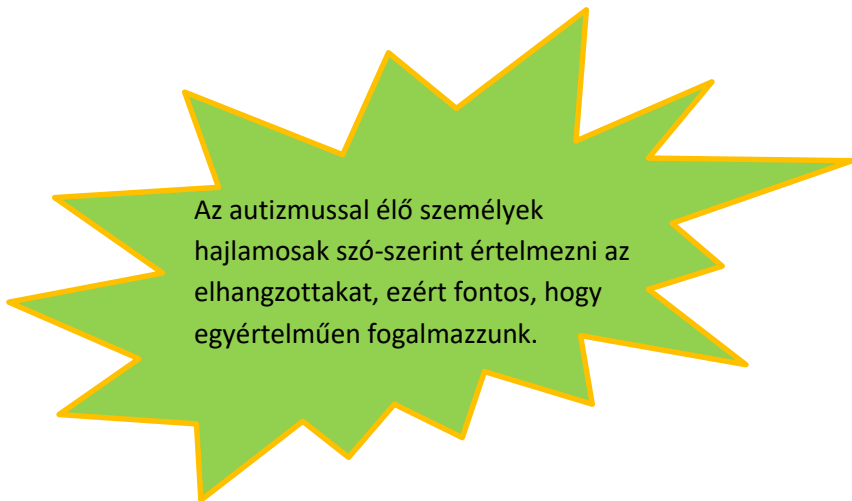

EGY CSÓNAKBAN EVEZÜNK

SARKÁBAN JÁR (KÖVET)

Keressetek ti is hasonló szólás/közhmondásokat!

Az autizmussal élő személyek
hajlamosak szó-szerint értelmezni az
elhangzottakat, ezért fontos, hogy
egyértelműen fogalmazzunk.

c. „Kavalkád”

Alkossatok 5-6 fős csoportokat. Osszátok ki a szerepeket:

1 fő hallgató: leül a székbe

1 fő hírolvasó: felolvassa a szöveget

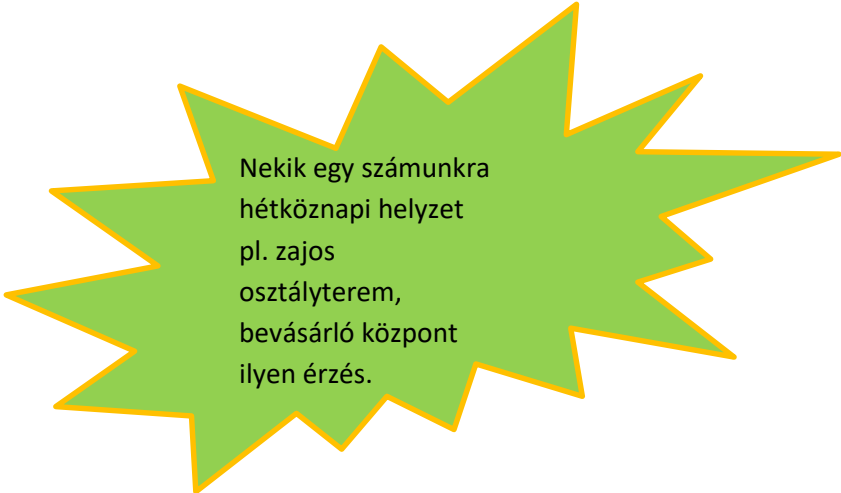
1 fő világosító: villog zseblámpával a hallgatóra

1 fő hangmérnök: zajong

1 fő rendező: mozgatja a széken ülő karját, lábát, igazgatja a széken

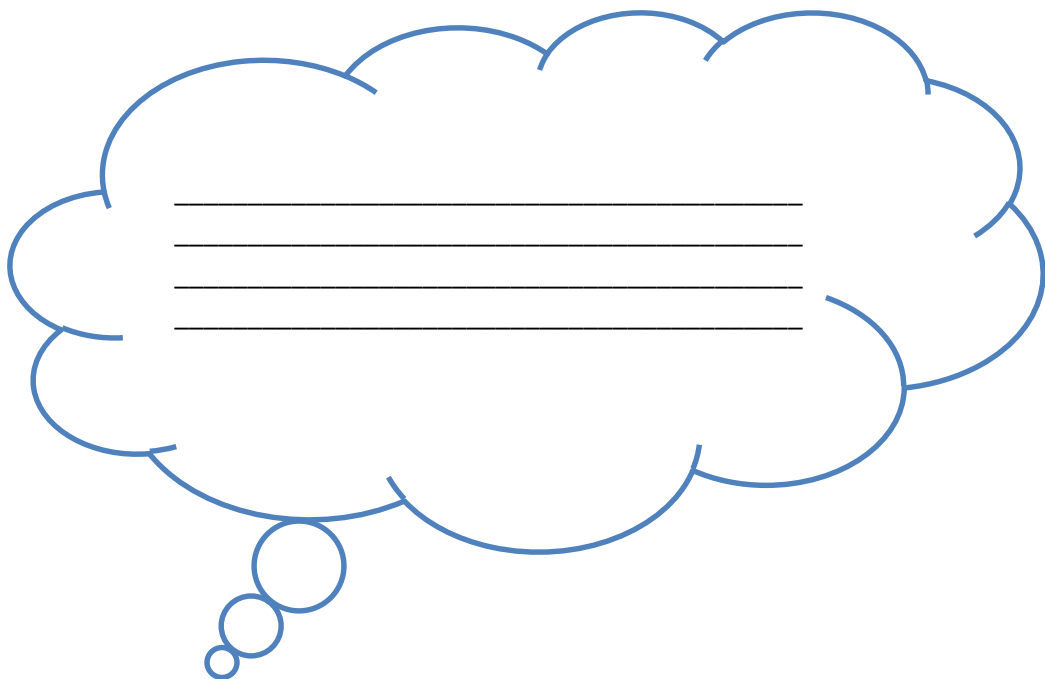
1 fő sűgő: suttog a széken ülő fülébe

A hallgató feladata, hogy visszamondja, miről szólt a szöveg.

Nekik egy számunkra
hétköznapi helyzet
pl. zajos
osztályterem,
bevásárló központ
ilyen érzés.

Gondolataim az autizmusról

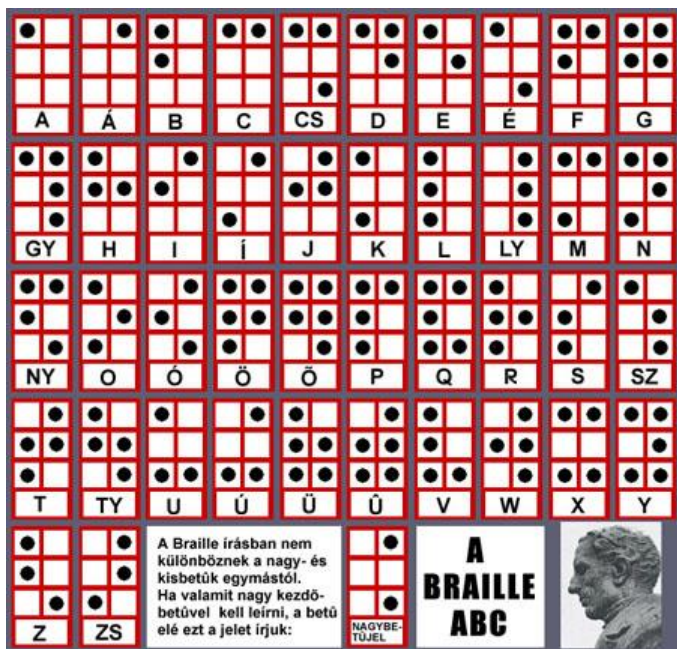

7. Laci

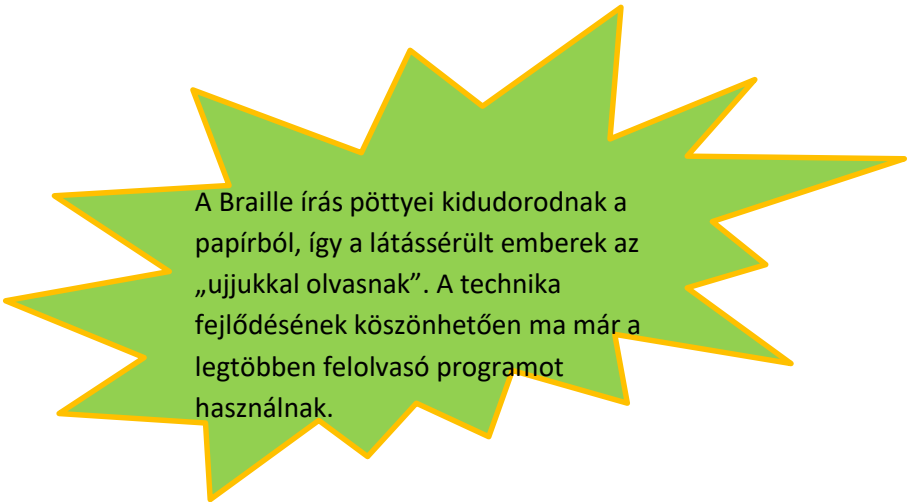
a. Beszélgessek Laciról!

b. Titkosírás

Írd le a keresztnévedet a látássérültek által használt Braille abc segítségével.

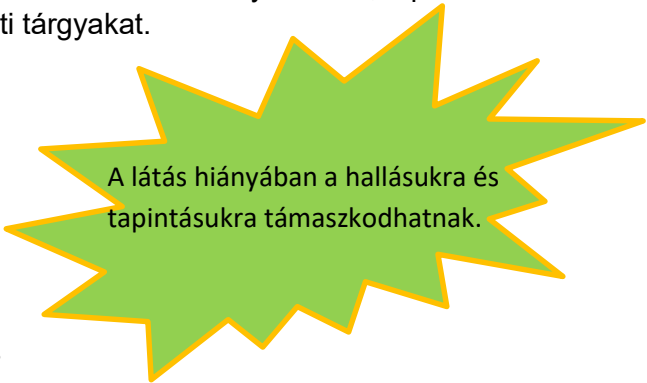
○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○
○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○
○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○	○ ○

A Braille írás pöttyei kidudorodnak a papírból, így a látássérült emberek az „ujjukkal olvasnak”. A technika fejlődésének köszönhetően ma már a legtöbben felolvasó programot használnak.

c, Tapogató

Egy önként jelentkezőnek kössétek be a szemét és hang alapján próbálja felismerni az osztálytársakat, tapintás útján a használati tárgyakat.

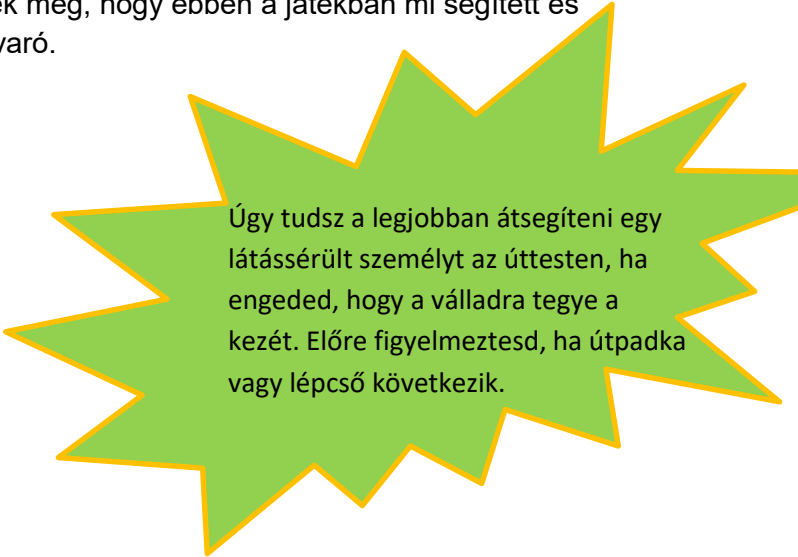

A látás hiányában a hallásukra és tapintásukra támaszkodhatnak.

d. Megy a gőzös

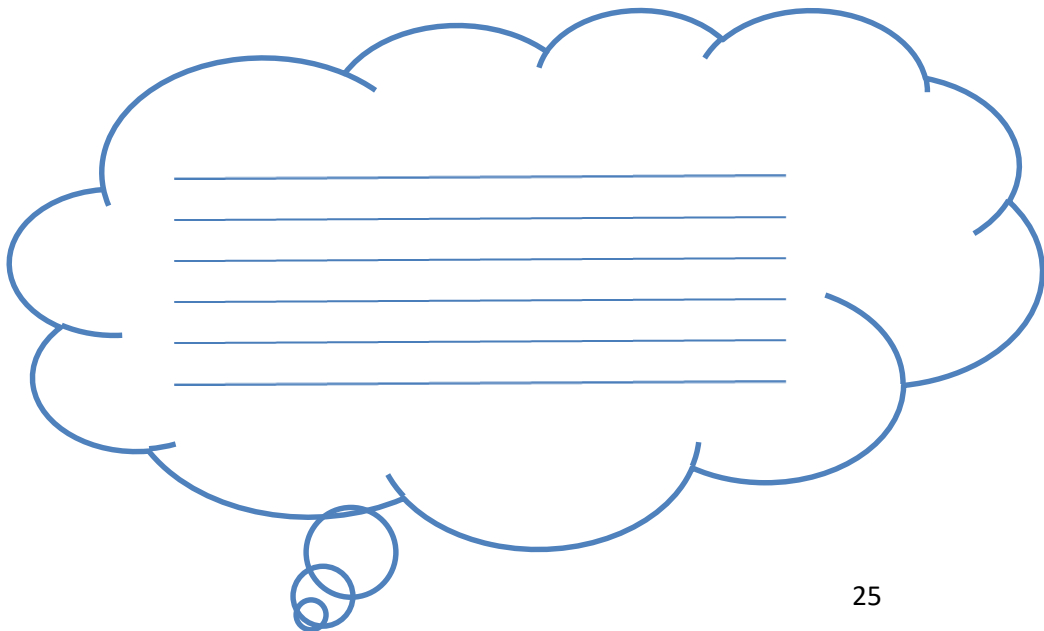
Álljatok fel és alkossatok mind egy hosszú sort, tegyétek a kezeiteket az előttek álló vállára. Csukjátok be a szemeket, csak a leghátsó tanuló szeme maradjon nyitva. Az ő irányításával tegyetek egy kört az osztályteremben.

Beszéljétek meg, hogy ebben a játékban mi segített és mi volt zavaró.

Úgy tudsz a legjobban átsegíteni egy látássérült személyt az úttesten, ha engeded, hogy a válladra tegye a kezét. Előre figyelmeztess, ha útpadka vagy lépcső következik.

Gondolataim a látássérülésről

A large, blue-outlined cloud shape with a spiral tail at the bottom left. Inside the cloud are seven horizontal blue lines for writing.

8. Bence

a. Beszélgetsetek Bencéről!

b. Boltos játék

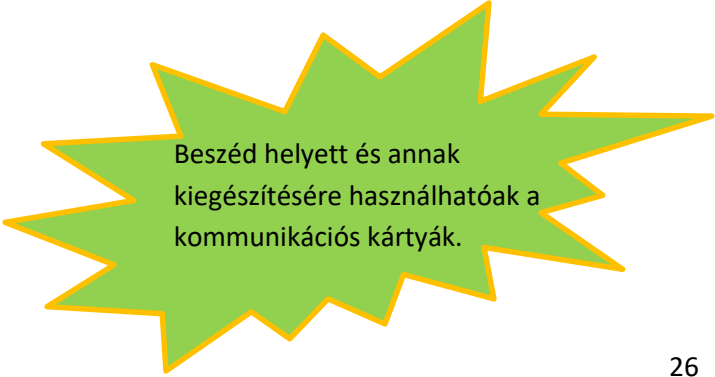
Vágjátok ki az 2.sz. mellékletben található kommunikációs kártyákat. Alkossatok párokat, játszatok velük boltosat anélkül, hogy megszólalnátok.

c. Kártyamondat

Alkoss a kommunikációs kártyák segítségével egy mondatot és ragasszátok be.

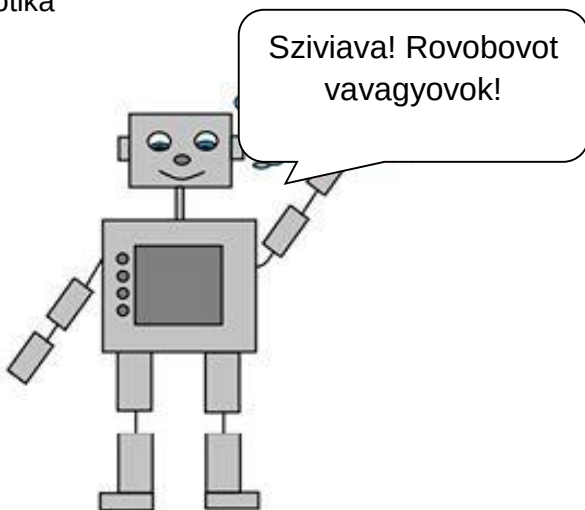
(Használd az 2. sz. mellékletet)

--	--	--	--	--	--

Beszéd helyett és annak kiegészítésére használhatóak a kommunikációs kártyák.

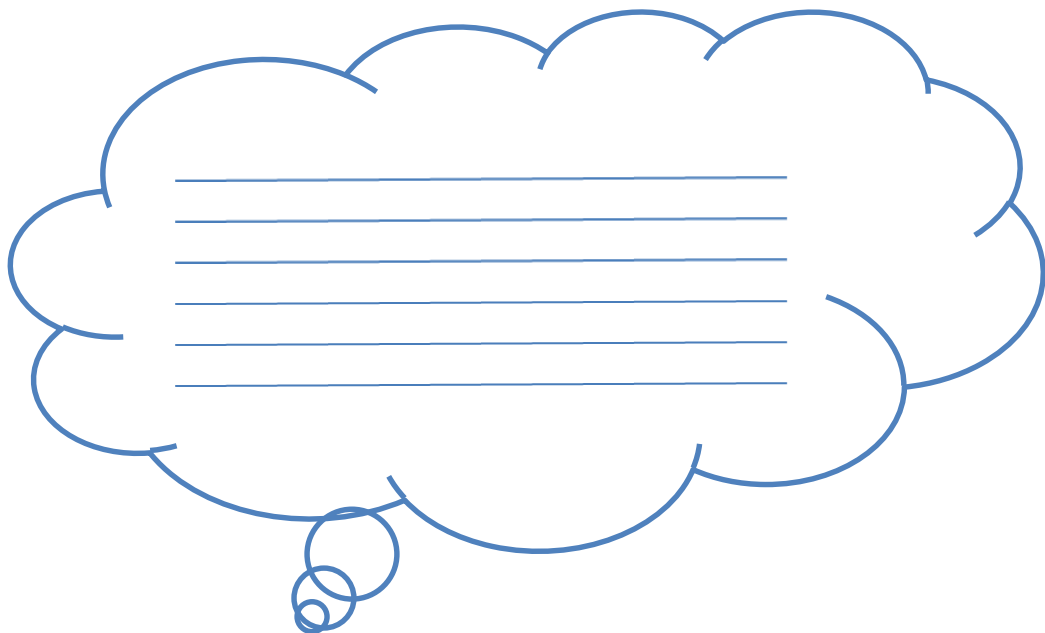
d. Robotika

Beszélgessetek Robot Robi nyelvén.

Ha beszédpartnerünk nehezen
fejezi ki magát, akkor sokat segít,
ha türelmesek vagyunk vele.

Gondolataim a beszédfogytékosságról

9. Hanna

a. Beszélgetsetek Hannáról!

b. Név-jelelő

Ismerd fel a neved a kézjelek alapján!

A siket elnevezés kevésbé elterjedt, de maguk a siketek jobban szeretik, ha így szólítják őket.

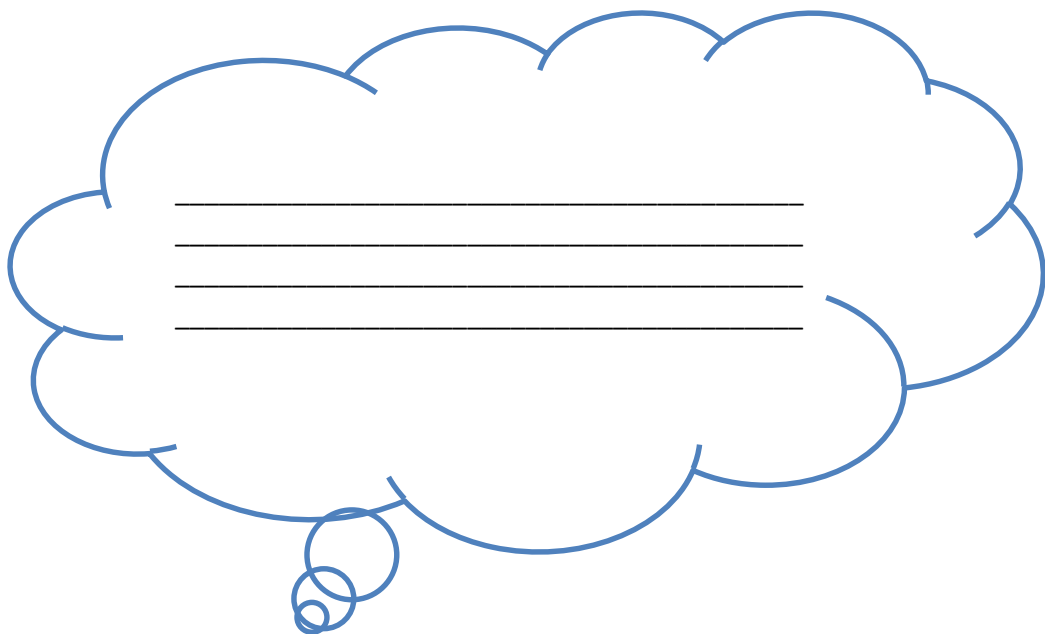

A jelnyelvet nem ismerő emberekkel
szájról olvasással tudnak beszélgetni a
hallássérült személyek. Ezért fontos
az, hogy jól lássa a szádat és hogy jól
artikulálj.

c. Szájról olvasás

Alkossatok két csoportot. Egy-egy tanuló vállalja a hallássérült szerepét. Ki kell találniuk, mit tátognak el nekik a társaik. Az a csapat nyer, amelyik egy perc alatt több szót talál el.

Gondolataim a hallássérülésről

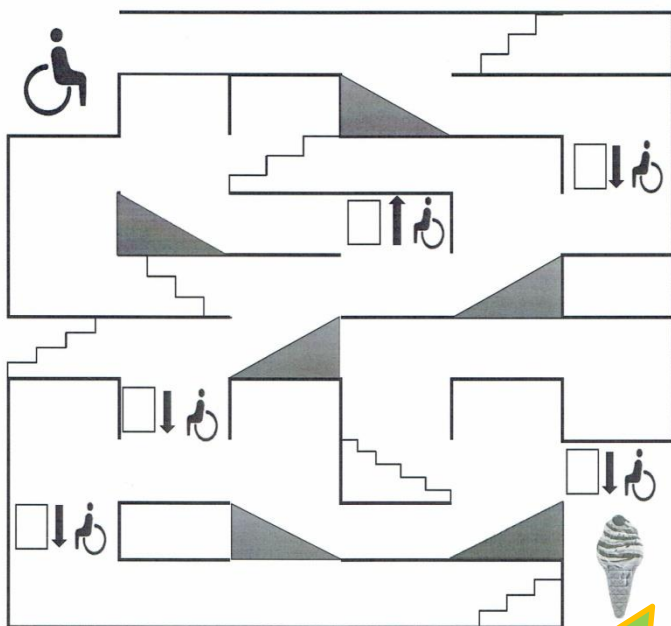

10. Marci

a. Beszélgetsetek Marciról!

b. Labirintus.

Találd meg az akadálymentes útvonalat és segíts Marcinak eljutni a fagyizóhoz.

Mielőtt segíteni szeretnénk egy mozgássérült személynek, kérdezzük meg: miben segíthetek?

c. Akadálymentes iskola

Járjátok körbe az iskolátokat, és írjátok össze, hogy mi okozna nehézséget Marcinak. Készítsétek el az iskolátok akadálymentes makettjét. A következő szempontokra figyeljetek:

- küszöb nélküli széles ajtók
- megfelelő nagyságú lift
- villanykapcsolók kézmagasságban
- megfelelő szélességű tanulópad
- széles folyosó
- mozgássérült mosdó
- akadálymentesen megközelíthető közösségi terek

Gondolataim a mozgássérülésről

A large, hand-drawn blue cloud-shaped bubble with a spiral tail at the bottom. Inside the cloud, there are five horizontal lines for writing.

11. 😊 / 😞

Húzd át a kerülendő kifejezéseket!

mozgássérült

vak

süket

tolószékes

értelmi fogyatékos személy

világtalan

siket

autizmussal élő személy

kerekesszékes

látássérült

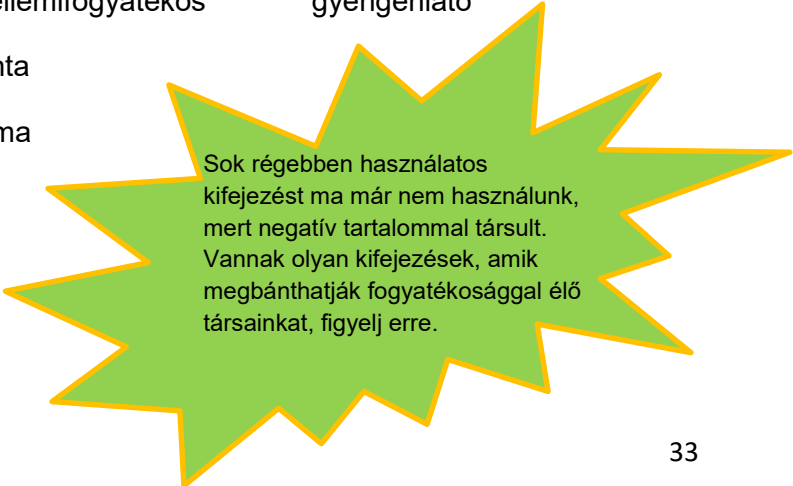
nyomorék

szellemifogyatékos

gyengénlátó

sánta

néma

Sok régebben használatos kifejezést ma már nem használunk, mert negatív tartalommal társult. Vannak olyan kifejezések, amik megbánthatják fogyatékosággal élő társainkat, figyelj erre.

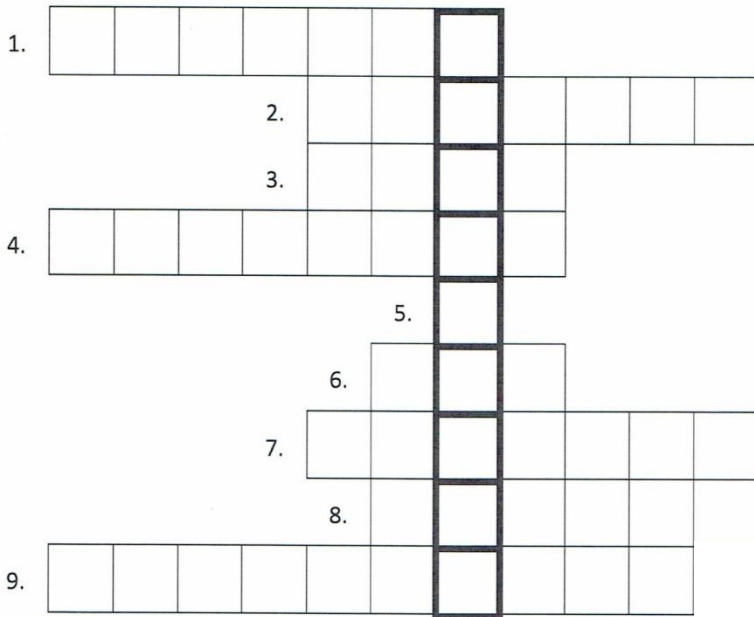
12. Kire jellemző?

Ragaszd be a 3. számú melléklet szóképeit a megfelelő helyre.

Laci	Hanna	Attila
Dóri	Bence	Marci

13. Keresztrejtvény

A kétjegyű mássalhangzók egy négyzetbe kerülnek.

1. Látássérültek által használt ábécé.
2. Siketek és nagyothallók ezzel kommunikálnak.
3. Mi az, amivel a kerekesszékesek az emeletre fel tudnak jutni?
4. Látássérültek egyik segédeszköze.
5. A Daktil ábécé egyik betűje.
6. Ez zavarja Attilát.
7. Bence ezzel a nehézséggel küzd.
8. Alacsonyabb lépcső helyett ezt használják a kerekesszékesek.
9. Mivel közlekedik Marci?

14. Mit jelent nekem?

Rajzolj egy képet, mit jelent számodra az elfogadás!

15. Szóháló

Az elmúlt órákkal kapcsolatosan milyen szó jut eszedbe?
Mond ki, mikor hozzád ér a gombolyag!

Forrás: Pixabay

A fogyatékkal élő gyerekek és felnőttek
nevében köszönjük nyitottságodat, hogy
részt vettél az érzékenyítő programban.

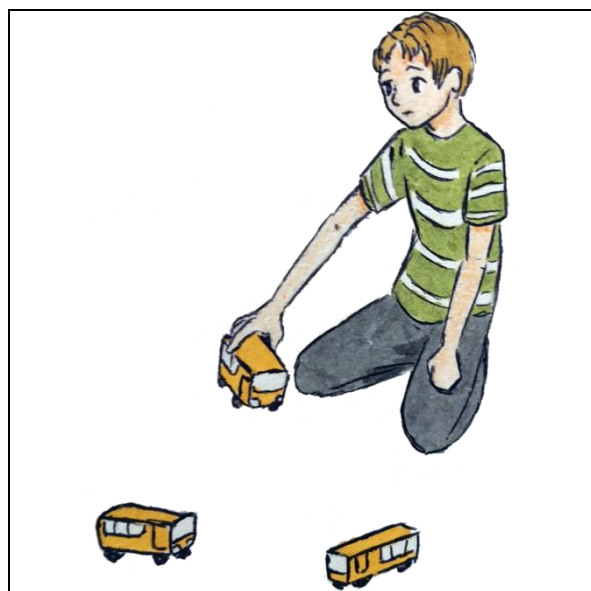
Mellékletek

1. sz. tanulói melléklet

4. feladathoz

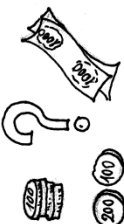

2. sz. tanulói melléklet

8. c. feladathoz

			
SZIA !	RENDBEN	CSOKIT	KEKSZET
			
KÖSZÖNÖM !	ELFOGYOTT	ALMÁT	KIFLIT
			
MIT KÉRSZ ?	MENNYIBE KERÜL ?	UDÍTÓT	JOGHURTOT
			
SEGÍTENÉL ?	KÉREK	CHIPSZET	MAFFINT

3. sz. tanulói melléklet

12. feladathoz

fehér bot	vakvezető kutya	jelnyelv
dadogás	hallókészülék	járókeret
akadálymentes környezet	kerekesszék	mandulaformájú szem
nehezebb, lassabb tanulás	fontos az állandóság	zavaró, külső ingerek
Braille abc	Down szindróma	szó szerinti értelmezés
logopédia	szájról olvasás	